

HOTĂRÎRE

în numele Legii

22 mai 2017

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău cu sediul în sect. Centru mun. Chișinău

Instanța compusă din:

președintele ședinței, judecătorul Arhip Alexandru

grefier Svetlana Ținor

În sediul instanței, în ședință publică, a examinat în procedură contencioasă pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de XXXXXXXXXXXX împotriva lui Musteață Mihail cu privire la constatarea acțiunii de segregare rasială, instigare la discriminare, interzicerea încălcării în continuare a drepturilor și compensarea prejudiciului moral, și

a c o n s t a t a t :

La data de 18 noiembrie 2017 reprezentantul lui Abobakar Mohamed, avocatul Doina-Ioana Străisteanu a depus în adresa Judecătoriei Chișinău, cu sediul în sectorul Centru, mun. Chișinău cererea de chemare în judecată împotriva lui XXXXXXXXXXXX cu privire la constatarea acțiunii de segregare rasială, instigare la discriminare, interzicerea încălcării în continuare a drepturilor, compensarea prejudiciului moral în sumă de 60000 lei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantului a menționat că, XXXXXXXXXXXX este de etnie arabă, cetățean al Siriei și activează în calitate de manager la localul „H.S Kebab” situat în mun. Chișinău, str. Testimiteanu 29/7.

La data de 30 septembrie 2016, aproximativ la orele 21:00, la locul de muncă al reclamantului a venit pârâtul care a făcut comandă de două kebaburi. Ultimul a refuzat să achite, prezentând legitimația de serviciu.

Ulterior, pârâtul s-a exprimat vulgar față de reclamant, amenințând cu închiderea localului, iar toate injuriile se bazau pe culoarea pielii și rasa reclamantului.

Atitudinea rasistă a pârâtului față de reclamant se confirmă prin imaginile video, ce se regăsesc pe stick-ul anexat la cererea de chemare în judecată.

Prin procesul – verbal cu privire la contravenție nr. MAI 493842 din 04 octombrie 2016, XXXXXXXXXXXX a fost recunoscut vinovat și sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 354 din Codul contravențional.

Pârâtul deține statutul de funcționar public și activează în cadrul Preturii sect. Centru, mun. Chișinău, în calitate de jurist.

Evidențiază declarațiile martorului Chitoroagă Valentina, potrivit cărora pârâtul a avut un comportament violent îndreptat împotriva reclamantului, pe motiv că ultimul este cetățean străin și trebuie să se supună ordinilor băștinașilor, adică a pârâtului în prezenta speță.

Solicită XXXXXXXXXXXX și reprezentantul acestuia avocatul Doina-Ioana Străisteanu recunoașterea pârâtului responsabil de segregare rasială și instigare la discriminare, interzicerea pârâtului de a încălca în continuare drepturile reclamantului și anume de a interzice pârâtului de a manifesta comportament rasist și de a instiga la discriminare, precum și încasarea în beneficiul reclamantului a sumei de 60000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În ședința de judecată, s-au prezentat reprezentantul reclamantului și reclamantul, care au susținut cele invocate în cererea de chemare în judecată și au solicitat admiterea integrală a acesteia.

Prin referința anexată la materialele pricinii și în ședința de judecată, XXXXXXXXXXXX a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată și a comunicat că, nu a cauzat reclamantului nici un prejudiciu, iar comportamentul de care a dat dovadă a fost condiționat de loviturile care au fost aplicate de către două persoane și de faptul că unul din kebaburi nu a fost pregătit în felul în care îl comandase. Solicită instanței respingerea cererii de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată și ilegală.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind explicațiile participanților la proces, apreciind probele administrate la materialele dosarului în raport cu circumstanțele pricinii, instanța de judecată consideră că, acțiunea înaintată este parțial întemeiată, din următoarele motive.

În ședința de judecată s-a constatat și din actele pricinii rezultă că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI 03493842 din 04 octombrie 2016, XXXXXXXXXXXX a fost recunoscut vinovat și sancționat cu amendă în mărime de 200 lei, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 354 din Codul contravențional, în următoarele circumstanțe: la data de 30 septembrie 2016, în mun.

Chișinău str. Testimonișeanu nr. 29/7, a acostat jignitor, a tulburat ordinea publică și liniștea persoanei fizice (f.d. 13).

La data de 30 septembrie 2016 XXXXXXXXXXX a fost audiat în calitate de victimă pe cazul contravențional nominalizat (f.d.16).

Prin scrisoarea din 05 octombrie 2016, XXXXXXXXXXX a fost informat de către Inspectoratul de Poliție Centru că, în privința lui Mustață Mihail a fost întocmit proces – verbal cu privire la contravenție în baza art. 354 din Codul contravențional.

Vizualizînd și audiînd înregistrările video și audio ce se conțin pe stick-ul anexat la materialele pricinii instanța de judecată evidențiază că, în incinta Inspectoratului de Poliție Centru, mun. Chișinău a avut loc o discuție între reclamant și pîrît, întregită în mod deschis din care rezultă că, XXXXXXXXXXX a dat dovadă de un comportament rasist față de Abobakar Mahomed (înregistrarea video nr. 3, înregistrarea audio nr. 004).

În conformitate cu normele prevăzute de art. 16, alin (1) și art. 19, alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepțiile stabilite de lege. Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

Conform art. 11, lit. a), g) din Codul civil prevede că, apărarea dreptului civil se face prin: recunoașterea dreptului și repararea prejudiciilor.

Conform art. 2, art. 3 și art.4 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, *discriminarea* constituie orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de legea nominalizată sau pe criterii presupuse.

Instigare la discriminare – orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor stipulate de legea nominalizată.

Segregare rasială – orice acțiune sau inacțiune care conduce direct sau indirect la separarea ori diferențierea persoanelor pe baza criteriilor de rasă, culoare, origine națională sau etnică.

Subiecți în domeniul discriminării sînt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat. Două din formele grave ale discriminării sunt discriminarea persoanelor pe baza a două sau mai multe criterii și segregarea rasială.

Conform art. 18 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității, orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite: a) stabilirea faptului încălcării drepturilor sale; b) interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale; c) restabilirea situației anterioare încălcării drepturilor sale; d) repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată; e) declararea nulității actului care a condus la discriminarea sa.

În același context, instanța reține că, art. 15 alin.(1) și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității prevăd că, persoana care înaintează o acțiune în instanța de judecată trebuie să prezinte fapte care permit prezumția existenței unui fapt de discriminare. Sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare revine pîrîtului, cu excepția faptelor ce atrag răspundere penală. Sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta discriminatorie.

Reieșind din normele citate și suportul factologic nominalizat, pe parcursul examinării pricinii s-a constatat, că acțiunile lui XXXXXXXXXXX au condus la diferențierea lui XXXXXXXXXXX pe *criteriu de origine națională* avînd în vedere că, în discursul care l-a adresat reclamantului a vociferat un șir de lexeme care atentau la elementul/criteriul nominalizat, fapt confirmat prin imaginile video și audio prezentate.

Astfel, din înregistrarea video (cu nr. 3 pe stick, 263 MB) se constată în mod clar că, în intervalul dintre secundele 15 – 18, 50 – 53 și minutul 10 din înregistrarea audio nr. 004 pârâtul XXXXXXXXXXX i-a spus lui XXXXXXXXXXX și colegului său că sunt din altă țară și că au îndrăznit a fi în dezacord cu primul.

Pentru a stabili o prezumție a acestei forme de discriminare, este necesară prezența cumulativă a următoarelor elemente constitutive:

- a) acțiunea sau inacțiunea care direct sau indirect,
- b) a condus la diferențierea sau separarea persoanelor,
- c) pe bază de rasă, culoare, origine națională, etnică.

În acest sens, instanța reține că prin afirmația „tu (...) care ai venit din altă țară, cine ești tu în viața asta, ai venit de (...) nu știu unde” (fragment din înregistrarea video cu nr. 3,) etc, se deduce cu certitudine faptul că, în mod direct a avut loc o segregare rasială față de pârât în bază de origine națională, astfel încât acesta s-a simțit marginalizat în comparație cu băștinașii.

Pe cale de consecință instanța de judecată îl va recunoaște pe Mustață Mihail responsabil de segregare rasială în raport cu XXXXXXXXXXX, și va interzice lui XXXXXXXXXXX executarea în continuare a acțiunilor de segregare rasială în raport cu XXXXXXXXXXX.

Cu referire la existența în discursul lui XXXXXXXXXXX a elementelor acțiunii de instigare la discriminare, instanța de judecată evidențiază că, instigarea la discriminare, implică existența cumulativă a următoarelor elemente constitutive, și anume:

- a) comportamentul sau conduita unei persoane care aplică presiuni,
- b) cu scopul sau efectul discriminării unei persoane sau unui grup de persoane,

c) pe baza unui criteriu stipulat de lege.

Coroborând criteriile nominalizate cu circumstanțele pricinii instanța de judecată apreciază că, comportamentul invocat de reprezentantul reclamantului ce ar îmbrăca forma acțiunii de instigare la discriminare este precedat în timp de comportamentul ce a fost apreciat în calitate de acțiune de segregarea rasială, fapt ce face imposibilă atribuirea acțiunii de diferențiere a lui XXXXXXXXXX pe criteriu de origine națională la cumulum de elemente necesar a fi întrunite pentru a exista instigarea la discriminare, pe care motiv pretenția evidențiată va fi respinsă.

În altă ordine de idei, instanța de judecată reține că, prezenta acțiune este întemeiată pe apărarea drepturilor civile prin repararea prejudiciului moral, or aceste mijloace de apărare a drepturilor civile derivă din prevederile art. 11 lit. g) și i) din Codul civil și art. 18 alin. (1), lit. d) din Legea cu privire la asigurarea egalității.

Din pct. 34 și 35 ale Hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului adoptată în cauza Ziliberg contra Moldovei rezultă că, contravenția are un caracter penal inerent, diferența fiind doar în severitatea pedepsei, iar în cadrul unui proces contravențional predomină elementele care sugerează că acuzațiile aduse persoanei în cadrul unui proces contravențional echivalează ca și caracter cu acuzațiile penale.

Aceleași statuturi rezultă și din prevederile art. 10 din Codul contravențional din care rezultă că, constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională.

Corespunzător, instanța concluzionează că, o hotărâre adoptată într-un proces contravențional echivalează cu o sentință adoptată într-un proces penal, diferența fiind în gradul de pericol social al acțiunilor făptuitorului și severitatea pedepsei stabilite.

Astfel, argumentele cererii de chemare în judecată prin care se pretinde compensarea prejudiciului moral ce rezultă din fapta și contravenția comisă de către XXXXXXXXXX, pentru care acesta a fost sancționat prin decizia de sancționare adoptate de agentul constatator, nu necesită a fi dovedită și este degrevată de probațiune.

În continuare instanța de judecată va analiza dacă prejudiciul pretins de reclamant este în legătură de cauzalitate și derivă din contravenția pentru care XXXXXXXXXX a fost sancționat și din acțiunea de segregare rasială comisă de ultimul, or în conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Articolul 117 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede că, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, (...), din concluziile experților.

Cu referire la pretenția de compensare a prejudiciului moral suportat ca urmare a acțiunilor ilicite ale lui XXXXXXXXXX, estimat de către reclamant la suma de 60000 lei instanța de judecată consideră că, această pretenție este întemeiată, însă cuantumul prejudiciului moral este exagerat și nejustificat, motiv pentru care va fi admis doar în limita sumei de 5000 lei, iar în partea în care excede această sumă pretenția se va respinge ca neîntemeiată, din următoarele motive.

Conform art. 616 alin. (1) din Codul civil, pentru un prejudiciu nepatrimonial se pot cere despăgubiri în bani în cazurile prevăzute de lege.

Articolul 45 alin. (1) din Codul contravențional expres prevede că, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

Conform art. 1422 alin. (1) și (2) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Pornind de la normele de drept citate și avînd în vedere că, XXXXXXXXXX a avut de suferit moral de pe urma acțiunilor ilicite ale pîrîtului XXXXXXXXXX, care a fost sancționat contravențional pentru huliganism nu prea grav în raport cu reclamantul, precum și din comportamentul de segregare rasială instanța de judecată concluzionează că, posibilitatea compensării prejudiciului moral în cazul din speță este prevăzută de lege și se justifică prin suportarea stărilor de frustrare și tulburare emoțională apărute în legătură cu acțiunile ilegale ale pîrîtului.

Articolul 1423 alin. (1) și (2) din Codul civil stipulează că, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În acest context instanța de judecată concluzionează că, suma de 4000 lei va fi una rezonabilă pentru compensarea suferințelor morale suportate de către Abobakar Mahomed în rezultatul acțiunilor de segregare rasială a lui XXXXXXXXXX, iar suma de 1000 lei este determinată a fi în măsură să compenseze suferințelor morale rezultate din acțiunile huliganice ale pîrîtului, or însăși admiterea parțială a acțiunii reprezintă în sine o satisfacție echitabilă pentru reclamant, iar excedentul sumei de 5000 lei pretins cu titlu de compensare a

prejudiciului moral în opinia instanței este nejustificat și poartă un caracter abuziv în raport cu circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că în urma aprecierii argumentelor din acțiune și probelor administrate în conformitate cu art. 130 din Codul de procedură civilă se impune soluția de admitere parțială a acțiunii, instanța de judecată îl va recunoaște pe XXXXXXXXXXXX responsabil de segregare rasială în raport cu XXXXXXXXXXXX, va interzice lui Musteață Mihail executarea în continuare a acțiunilor de segregare rasială în raport cu XXXXXXXXXXXX și va dispune încasarea sumelor pretinse de reclamant proporțional corespunderii acestora cu prevederile legale ce guvernează speța.

Conform prevederilor art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată, -

h o t ă r ă ș t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de XXXXXXXXXXXX împotriva lui XXXXXXXXXXXX cu privire la constatarea acțiunii de segregare rasială, instigare la discriminare, interzicerea încălcării în continuare a drepturilor și compensarea prejudiciului moral.

Se recunoaște XXXXXXXXXXXX responsabil de segregare rasială în raport cu XXXXXXXXXXXX.

Se interzice lui XXXXXXXXXXXX executarea în continuare a acțiunilor de segregare rasială în raport cu XXXXXXXXXXXX.

Se încasează din contul lui XXXXXXXXXXXX în beneficiul lui XXXXXXXXXXXX suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral.

În rest acțiunea se respinge.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul instanței emitente.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Arhip Alexandru